

obecných ustanovení trestního zákona na nové případy, zejména případ falšování kolků nebylo lze použití a ustanovení zákona trestního ve směru tom byla příliš mírná. Tvrzení to obmezuje důvodová zpráva výslovně na trestní zákon uherský, který ovšem neposkytuje dostatečné záruky pro patřičné potrestání padělání kolků, poukazujíc na to, že trestní ustanovení, jež novým zákonem mají býti zavedena, jsou vůči dosaváde platnému trestnímu zákonu pro bývalé země rakouské v leckterém ohledu mírnějšími. Proto také správným jest dle zásady čl. IX. uvoz. zák. ku trestnímu zákoníku použití zákona nového na skutky stěžovatelů, spáchané před vstoupením jeho v platnost, jestliže tyto, jak shora doličeno, obsahovaly veškeré známky § 106, pokud se týče § 107 tr. z. Ježto byly tu podmínky trestnosti dle § 108 tr. z., jest trest dle § 1, odst. 1 nového zákona vůči trestu dle § 108 tr. z. patrně mírnějším. Bylo-li však použití na skutek stěžovatelů ustanovení zákona nového, pak musilo se to státi též ohledně předpisu § 12, odst. 2 tohoto zákona, pokud toto vůbec může přijíti v úvahu, ježto v tomto případě jde o skutečné padělání českoslov. papírových peněz pomocí padělaných kolků.

Čís. 194.

Padělání peněz a cenných papírů. Osobou, jinak na činu účastněnou (§ 1) jest nejen ten, kdo byl účastněn na padělání peněz, nýbrž i ten, kdo po dohodě spolupůsobil při udávání padělaných peněz. Udáváním padělaných peněz jest všeliké, soukromoprávně závazné jednání, jímž dostávají se padělky z držby osoby jedné do držby osoby jiné. Dorozuměním jest všeliká dohoda, vyjadřující srovnalou vůli za účelem, dle zákona trestným.

(Rozh. ze dne 27. května 1920, Kr I 139/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 6. února 1920, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem dle § 1 a 12 zákona ze dne 22. května 1919 č. 269 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Provádějice důvod zmatečnosti dle čísla 10 § 281 tr. ř., vycházejí veškeré zmateční stížnosti z náhledu, že nalézací soud nesprávně podřadil jednání obžalovaných pod pojem spolupůsobení při udávání padělaných kolků, uvedených v zákoně ze dne 25. února 1919 čis. 86 sb. z. a n., v dorozumění se s pachatelem neb osobou jinak na činu účastněnou. Zmateční stížnosti v podstatě souhlasně dovozují, že činem, na němž musí býti zúčastněna osoba, s níž se ten který obviněný dorozuměl, bý mohl býti uznán za své spolupůsobení při udávání padělaných bankovkových kolků vinným dle § 1 cit. zák., může býti jen padělání peněz resp. kolků a že není správným náhled soudu nalézacího, dle něhož sluší činem tím rozuměti jak padělání samo a spolupůsobení při něm, tak udávání padělků a spolupůsobení při tomto udávání. Poněvadž pak v tomto případě nebyla zjištěna osoba padělatele kolků, jimiž obžalovaní obchodovali, a rovněž

se ani v rozsudku nepředpokládá, že obžalovaní při padělání těchto kolků nějak spolupůsobili, nedostává se prý v tomto případě ke skutkové podstatě zločinu dle § 1 cit. zák. oné náležitosti, jež záleží v dorozumění se udavatele nepravých kolků s pachatelem neb osobou jinak na činu účastněnou. Neudržitelnost náhledu, zastávaného ve stížnostech zmatečnických, je patrna již z toho, že žádná ze stížností není s to, by pro své stanovisko uvedla doklady a důvody takové, by plytkost jejich nebyla zřejmou na první ráz. Tak vychází zmateční stížnost obžalovaného T. z předpokladu, že nový zákon o padělání peněz a cenných papírů nepřevzal ve skutkové podstatě § 1 ustanovení § 109 tr. z. v celé jeho šíři, pokud totiž ustanovením tím byla vyslovena trestnost udávání padělaných veřejných papírů, jež mají platnost peněz, v dorozumění se s jiným účastníkem (nesúčastněným na padělání samém), a že trestnost udávání padělků v takovémto dorozumění se přesunula do ustanovení § 4 cit. zák. Zmateční stížnost Emila H. rovněž jen tvrdí, že výklad, dávaný zákonnému terminu »čin« v textu § 1 cit. zák. soudem nalézacím, jest extensivní a že je jasno, že slovem tím míněn býti může jen čin padělatelův, poněvadž prý výraz ten nemůže míti ve spojení »neb osobou jinak na činu účastněnou« jiného, dále sahajícího významu, nežli má ve spojení, přicházejícím v řádce předchozí. Příčilo by se prý dále zajisté úmyslům zákonodárcovým trestati s přísností § 1 stejně jako spoluvinníka padělatelova také každého, kdo jest ve zcela volném spojení s osobou, která padělané peníze udávala. Činnost takovýchto udavatelů že je trestna jen dle § 4 cit. zák. Stejně argumentují zmateční stížnosti Markéty A. a Emila W. Z důvodové zprávy k osnově zákona o padělání peněz a cenných papírů (tisk čís. 974/1919) je patrné, že příčinou nové úpravy tohoto oboru trestních předpisů nebylo nic jiného, nežli znění XI. hlavy druhého dílu uherského trestního zákona s příslušnými změnami, zavedenými §§ 39 až 42 trestní novely zák. čl. XXXVI z roku 1918, jež jak skutkovými podstatami stanovených tam deliktů a jejich kvalifikací, tak zvláště tresty na ně určenými bylo v nápadné neshodě s právním stavem, plativším v kdysi předlitavské části území republiky Československé dle XI. a XII. hlavy prvního dílu rakouského zákoníka trestního. Mezi obojím zákonným stavem hledán a nalezen kompromis. Textací přiblížen nový zákon zákonu uherskému, vyznačujícím se větší soustředěností a stručností, aniž však opuštěn některý z trestních zákazů vyslovených zákonem rakouským, ba naopak trestné skutkové podstaty rozmnoženy zejména o zákazy obsažené v §§ 5 a 6 nového zákona. Zákonné sazby trestní oproti ustanovením zákona uherského podstatně byly zvýšeny, leč v celku na míru nižší, nežli stanoveny byly zákonem rakouským. Co do udávání padělaných, porušených a zfalšovaných peněz rozeznává osnova trojí případ. Kdo je udává v dohodě s pachatelem neb osobou účastnivší se trestného činu, je trestný jako pachatel, třeba se s ním dohodl až po činu. Kdo je udává, nedohodnův se s pachatelem nebo jeho spoluvinníkem neb účastníkem, na př. je zdědiv neb je naleznův, dopouští se zvláštního činu, na nějž je určen menší trest. Kdo pak udává nepravé peníze, kterými bylo jemu samému placeno, dopouští se pouhého přečinu. Ustanovení o udávání peněz vyňala tedy osnova z předpisu rakouského zákona o podvodu, kam svou podstatou vlastně ani nepatří. Podstata tohoto činu je posunutí padělku v jeho oběhu a tím ohrožení zájmů veřejných. Úmysl,

druhého padělkem poškoditi, je vedlejší a není podstatnou náležitostí trestnosti, neboť ta nepomíjí, i když tu tohoto úmyslu není, když na př. vědomě smění padělané peníze za drobné, rovněž padělané. V uherském trestním zákoně, právě jako v jiných novějších zákonech, je ustanovení udávání padělků částí předpisů o padělání peněz vůbec. Osnova, touto zprávou provázená, stala se pak s datem ze dne 22. května 1919 č. 269 sb. z. a n. zákonem. Ze znění této důvodové zprávy a z druhé věty úvodního odstavce čl. I. cit. zák. je tedy především patrné, že § 4 cit. zák. je nahrazen pouze zrušený zároveň předpis o zločinu podvodu ve smyslu § 201 lit. a) tr. z., že však v každém udávání padělků (peněz nebo kolků, § 12 cit. zák.) leží posunutí padělku v jeho oběhu a tím ohrožení zájmu veřejných a že za čin zvláštní, na nějž je určen trest menší (§ 4 cit. zák.) lze udávání padělků (vědomě za pravé) uznati jen, děje-li se toto udávání bez dohody s pachatelem neb jeho spoluvinníkem neb účastníkem, na př. co do padělků zděděných, nalezených, ukradených a pod. Kdo však udává padělky v dohodě s pachatelem (trestného činu) neb osobou súčastnivší se trestného činu, je trestný jako pachatel. Tím potvrzen je výklad slov zákona v druhém případě prvního § cit. zákona, odůvodněný ostatně již zněním zákona, dle něhož dopouští se zločinu, kdo jakkoli spolupůsobí při padělání peněz (kolků § 12) nebo jich udávání, dorozuměv se ať před činem či po činu, s pachatelem neb osobou jinak na činu súčastněnou. Neboť, uváží-li se, že zákaz § 109 tr. z., dle něhož byl stejně jako padělatel a spoluvinník na padělání trestným i účastník, kdo totiž, dorozuměv se ať před paděláním, či při něm nebo po něm s padělatelem, spoluvinníkem nebo jinými účastníky, udal padělané veřejné papíry úvěrní mající platnost peněz, nebyl opuštěn, nýbrž jen v § 1 al. 2 cit. zák. v jedno shrnut se zákazem, vysloveným dříve v § 107 tr. z., se zákazem jakéhokoliv i nejvzdálenějšího, byť i bezvýsledného spolupůsobení k padělání peněz, že bankovkové kolky jsou prostředkem padělání peněz, jež je jako zločin trestno, děje-li se, by padělky byly udány za pravé, že stát má samozřejmě svrchovaný zájem na tom, by padělky kolků, jež kdykoliv a v rukou kohokoliv mohou se státi prostředkem takového padělání peněz, vůbec se ve styku soukromoprávním nevyskytovaly a proto právě propiňuje jim § 12 cit. zák. povahu samostatného předmětu skutkových podstat deliktů cit. zákonem vytčených, by jakýkoliv posun jejich v oběhu mohl postihnouti zákazem trestním i bez ohledu na to, jde-li při udávání padělaných kolků o spolupůsobení při konkrétním padělání peněz, — je zřejmo, že činem ve smyslu 2. případu § 1 cit. zák. je nejen čin toho, kdo sám padělá peníze nebo kolky, nebo kdo na padělání peněz nebo kolků byl jinak súčastněn, nýbrž i čin toho, kdo jakýmkoliv způsobem (ve stejném nejširším rozsahu) sám spolupůsobil ať při udávání, ať při padělání peněz nebo bankovkových kolků. Udáváním dlužno pak ve shodě s výrazem v citované osnově voleným vyrozumívati veškeré posouvání padělku v oběhu, tedy veškeré soukromoprávně relevantní jednání, jímž se padělky dostávají z držení osoby jedné do držení osoby jiné. Dorozuměním se konečně ve smyslu citovaného místa v zákoně je jakákoliv dohoda o předmětu, na nějž se vztahovala činnost spadající pod hledisko padělání nebo udávání, resp. spolupůsobení při něm, zejména tedy vše, co zakládá náležitosti smlouvy vůbec a smlouvy kupní nebo mandátní, jež in concreto přicházejí v úvahu, zvláště. Jen originerní způsoby nabý-

vací nespadaají pod hledisko dorozumnění se. Tím dovedena je správnost právního pojetí zmíněného ustanovení zákonného soudem nalézacím a nepoužitelnost ustanovení § 4 cit. zák. na jednání obžalovaných, z nichž dle zjištění rozsudkových obžalovaný A r n o š t T. na dvakrát dovezl ze Žitavy v Sasku do Liberce 300 jednokorunových kolků, o nichž věděl, že jsou padělány, (čímž již spáchal zločin dle § 1 případ 3 cit. zák., takže vývody jeho zmateční stížnosti k čís. 10 § 281 tr. ř. již z tohoto důvodu jsou nezávažny), tyto v Žitavě od jakéhosi Sch. k žádosti H-ově koupené kolky odevzdal obžalovanému E m i l u H- o v i, jenž — věda dle zjištění, že kolky jsou padělány — první část jich poslal po Ferdinandu P. obžalovanému Emilu W., jenž je byl u něho objednal a jemu zaplatil za ně zatím 5000 K, načež E m i l W. tyto kolky, jejichž padělanost mu byla známa, předal spoluobžalované M a r k é t ě A., od níž za ně dostal splátku zatím 2000 K. Markéta A. byla pak zatčena při pokusu tuto první partii padělaných kolků odevzdati Anně H. Druhou část padělaných kolků T-em dovezených převzal Emil H. a odevzdal je — nezastav Emila W. — proň P-ovi s příkazem, by je W-ovi doručil. Veškeré tuto uvedené jednotlivé činnosti jmenovaných obžalovaných spočívaly dle zjištění rozsudku na předchozích jednáních a znamenaly splnění dotýčných úmluv mezi jednotlivými obžalovanými, jichž předmětem bylo zaopatření si padělaných kolků za účelem prodeje jich se ziskem Anně H., resp. jejímu mandantovi. Že v takovém jednání spočívá udávání padělků, stížnosti zmateční ani nepopírají, a že dohody naznačeného obsahu mezi obžalovanými naplňují pojem dorozumnění se mezi nimi, nemůže býti pochybnost.

Čís. 195.

Zpronevěry se dopustí, kdo zcizí věc, již svěřil mu vlastník se zmocněním, by na věc jako zástavu opatřil si peníze.

(Rozh. ze dne 27. května 1920, Kr II. 120/20.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Valtera H. do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 16. dubna 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry dle §§ 183, 184 tr. z.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje proti rozsudku důvod zmatečnosti dle čísla 9 lit. a) § 281 tr. ř. dovozujíc, že zjištěný děj nespadá pod pojem zpronevěry ve smyslu § 183 tr. z., poněvadž jednak boutony byly prodány Louisem Z. a nikoli obžalovaným, a to v době, kdy obžalovaný neměl jich již ve své detenci, jednak že vůbec nebyly mu svěřeny ve smyslu § 183 tr. zák. poněvadž byly mu odevzdány k zastavení, tedy k přenesení detence jich na věřitele, kdežto svěřením předpokládá detenci na straně toho, jemuž věc se svěřuje, jednak, že obžalovaný si nepřivlastnil ani za sebou nezadržel předmětu jemu svěřeného, kdyžž výtěžek z pro-